

Ljudska PRAVICA GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto XI. — Štev. 125/I. Ljubljana, sobota, 27. maja 1950 Mesečna naročnina din 45,— Izhaja vsak dan razen ob petkih Cena din 2,—

Jugoslovansko ljudstvo je čestitalo ljubljenski voditelju tovarišu Titu

Beograd, 26. maja. — Včeraj so bile beograjske ceste, po katerih je korakala Titova štafeta, polne prebivalstva. Desettisoči so prihili, da bi po nosilcih štafete čestitali k 58. rojstnemu dnevu in izročili pozdrave svojemu ljubljenski voditelju in učitelju maršalu Titu.

Tribuna na Trgu republike, kjer so nosilce štafete sprejeli predstavniki Fizične zveze Jugoslavije, ljudske oblasti, Mestnega komiteja Partije, množičnih, športnih in drugih organizacij, je bila slovesno okrašena. Partijske, državne in fizične zastave, ki so plapolale v vetru iznad popreje maršala Tita, so odpravile parolo »Pozdrav Titu«. Pred tribunom so bili razvrščeni fizičniki, ki so sprejemali štafete in jih prenašali dalje.

Malo po 17. uri so zvoki trobent in vojaške godbe napovedali prihod štafete, ki so prihajale od Doma Jugoslovanske armade in Knez Mihajlove ulice. Na slavnostno tribunico je najprej stopil nosilec štafete granicarjev, nato Novega Beograda, Koroške, Črne gore, Slovenije, Srbije, pionirjev, Hrvatske, Makedonije, Bosne in Hercegovine, Trsta, kmečke delovne zadruge »Edvard Kardelj«, Beograda in Jugoslovanske armade.

Ko je navdušeno zlogovanje »Tito-Partija«, »Mi smo Titovi — Tito je naš« nekoliko potihnilo, je začel slavnostni miting prebivalcev Beograda Dragomir Nikolić, podpredsednik Izvršnega odbora Ljudske fronte Beograda. Pozdravljajoč štafeto v imenu beograjskega prebivalstva, je med drugim dejal: »Ko slavimo 58. rojstni dan tovariša Tita, obljubljamo, da se bomo še bolj vztrajno borili za izpolnitev našega prvotnega plana, velike zamlje tovariša Tita, da bomo neomajno kot doslej hodili po poti, ki nam jo kaže in po kateri nas vodi. Ko slavimo 58. rojstni dan tovariša Tita, mu pošljamo Beograjski maratoni z vsemi delovnimi ljudmi naše države tople pozdrave ter izraze ljubezni, spoštovanja in brezemne vdanosti ter modro izražamo željo, da bi se dolgo živeli in nas dolgo vodili iz zmage v zmago, nove uspehe in uresničitev lepšega in srečnejšega jutrišnjega dne.»

Zvoki trobent so znova napovedali prihod štafete s Trga republike. V istem redu, kot so prišli, so se ob navdušenem pozdravljanju prebivalstva napotili nosilci štafete po ulici Maršala Tita k Belemu dvoru na Dedinju. Spremljala jih je ploskanje in ovacije prebivalstva vzdolž cestnih hodnikov. Srce elehernega prebivalca je bilo z njimi, vsakdo je želel izročiti prisrčen pozdrav svojemu maršalu.

NOSILCI ŠTAFET PRI TOVARISU TITU Ob 18. uri so nosilci štafete izročili tovarišu Titu v Belem dvoru pozdrave narodov naše države in Jugoslovanske armade za njegov 58. rojstni dan.

tralnega komiteja KPJ in ministri zvezne vlade, sekretar Politburoja CK KP Srbije Petar Stambolić s člani Politburoja in CK KP Srbije, predsednik Prezidijske ljudske skupščine Srbije, dr. Sinisa Stanković s člani Prezidijske, člani vlade LR Srbije, načelnik generalnega štaba JA, generalni polkovnik Koča Popović z generali Jugoslovanske armade, predstavniki Zveze sindikatov Jugoslavije, predsednikom Centralnega odbora Djurjom Salajem na čelu, predstavniki Ljudske fronte, AFŽ, fizičnih organizacij, ljudske oblasti ter kulturni in javni delavci naše države.

Ob zvokih vojaške godbe so prišli pred Beli dvor nosilci štafete, se razvrstili, nato pa o seobno izročili štafetske palice tovarišu Titu.

Prvi je stopil do tovariša Tita kapetan Franjo Pinić in mu izročil pozdrave Jugoslovanske armade. Pozdrave ljudstva Makedonije je izročila tovarišu Titu mladinka Ilijana Nikova, mladinska voditeljica in udarnica na množičnih delovnih akcijah. Slobodan Stevanović, imetnik reda dela II. stopnje, je izročil pozdrave graditeljev največjega gradbišča prve petletke Novega Beograda, čestitke prebivalstva Srbije pa je izročil tovarišu Titu osemkratni udarnik in racionalizator mladinec Dragoslav Radović. Članica mestnega komiteja Ljudske mladine Zagreba Vera Radić je čestitala k rojstnemu dnevu tovarišu Titu v imenu prebivalstva Hrvatske, a pozdrave mladine svobodoljubnega Trsta je izročil tovarišu Titu delavec A. Petronio. Pozdrav pionirjev naše države je izročil Miodrag Staničić, pozdrav ljudstva Koroške Pepca Schwarz in ljudstva Črne gore sekretar Fizične zveze Črne gore Drago Djurićin.

V imenu ljudstva Bosne in Hercegovine je čestital tovarišu Titu k rojstnemu dnevu član CK Ljudske mladine Bosne in Hercegovine Miodrag Mihajlović, v imenu mesta Beograda mladinka Ljubinka Krešić, v imenu ljudstva Slovenije znani smučarski reprezentant Janez Polđa, a v imenu granicarjev kapetan Milovan Mišović.

ZAHVALA MARŠALA TITA

Tovariši in tovarišice mladinci! Predvsem se najtopleje zahvaljujem vam, po vas pa vsem udeležencem te štafete. Ta trenutek še bolj občutim, da sem dolžan neizmerno zahvalo narodom naše države, ki so po vas poslali ne samo čestitke in dobre želje, temveč hkrati tudi zatrdilo, da so trdno odločeni hoditi po poti, po kateri jih je popeljala naša Partija, za katero se je naša Partija borila, za katero smo se borili v minulih osvobodilnih vojni in za katero se danes bori naša ljudstva.

To je velikanska nagrada in priznanje tudi za mene in za vse nas, ki smo na odgovornem položaju po želji naših narodov.

Videli ste, ko ste potovali iz vseh krajev naše države, našo prelepo in blestečo domovino, videli ste velikansko nepregledno gradbišče, videli ste ljudi, njihovo smelost, njihovo zaupanje v boljši jutrišnji dan.

Mislím, da se tokrat, kot je bilo tudi v prejšnjih letih, še enkrat potrjuje s to štafeto neporušljiva enotnost naših narodov, ki je, glejte, sedaj tukaj, utelesena v vas mladih ljudeh.

Mi ljubimo našo državo, ljubimo jo zato, ker je bila stoletja zatirana, ker je bila njena zgodovina skozi stoletja težka,

IZ DANASNJE STEVILKE:

Jugoslovansko ljudstvo je čestitalo ljubljenski voditelju tovarišu Titu Nota jugoslovanskega poslanstva ministrstvu za zunanje zadeve CSR Posvetovanje inženirjev in tehnikov Fizikultura — Dopisi — Objave

SPREJEM V PREZIDIJU LJUDSKE SKUPŠČINE FLRJ OB ROJSTNEM DNEVU MARŠALA TITA

Beograd, 26. maja. — Sinoči je priredil Prezidijska ljudske skupščine FLRJ v prostorih Prezidijske slovesne sprejema ob 58. rojstnem dnevu maršala Jugoslavije Josipa Broza-Tita.

Na sprejemu so bili navzoči predsednik zvezne vlade maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito, člani Politburoja CK KPJ Edvard Kardelj, Aleksandar Ranković, Milovan Djilas, Ivan Gošnjak, Boris Kidrič, Blagoje Nešković in Franc Leskošek, predsednik Prezidijske ljudske skupščine FLRJ dr. Ivan Ribar s podpredsedniki in sekretarjem Milom Peruničevićem, člani CK KPJ, ministri zvezne vlade, člani Politburoja CK KP Srbije s sekretarjem Petrom Stambolićem, predsednik Prezidijske ljudske skupščine in višji oficirji Jugoslovanske armade z načelnikom generalnega štaba JA generalnim polkovnikom Kočo Popovićem in predsednik Centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj.

Na sprejemu so bili navzoči tudi ugledni delovni ljudje, udarniki, novatorji, racionalizatorji, imetniki reda dela, številni predstavniki množičnih organizacij, kulturni in javni delavci FLRJ.

Prihod maršala Tita v slavnostno dvorano Prezidijske skupščine pozdravili z dolgotrajnim in navdušenim ploskanjem. Člani Narodnega gledališča — Drame in Opere — so izvedli kratek umetniški program.

Prezidijska ljudske skupščine FLRJ Jugoslavije ratificiral več trgovinskih sporazumov

Beograd, 26. maja. (Tanjug.) Prezidijska ljudske skupščine FLRJ je na svoji seji z dne 24. maja 1950 ratificiral:

- 1. Trgovinski in plačilni sporazum med FLRJ Jugoslavijo in Republiko Paragvaj, sklenjen 17. januarja 1950 v Asuncionu.
2. Trgovinski sporazum med FLRJ Jugoslavijo in Vzhodno republiko Urugvaj, sklenjen 4. januarja 1950 v Montevideu.
3. Trgovinski konvencijo med FLRJ Jugoslavijo in Združenimi državami Mexika, sklenjeno 17. marca 1950 v Mexiku.

Na čast rojstnemu dnevu maršala Tita je začela obratovati prva hidrocentrala v Črni gori

Kolašin, 26. maja. Na Mušovića Rijeku pri Kolašinu je včeraj začela delati velika hidrocentrala, prva te vrste v LR Črni gori. Hidrocentrala ima moč 1800 kilovatov in bo preskrbovala z električno energijo velik kombinat za predelovanje lesa, ki ga grade v Novjokovicu in gozdno podjetje »Vukman Krušić«. Po daljnem dolgem 30 km, bo pošiljala električno energijo na Bijelo polje, ki bo dobivalo razsvetljavo in energijo za pogon velike tovarne sadnih izdelkov.

Maršal Tito je prejel veliko število čestitk iz vse države

Ob svojem 58. rojstnem dnevu je prejel maršal Tito veliko število pozdravnih pism in brzojavk od visokih predstavnikov ljudskih oblasti, delovnih kolektivov, množičnih organizacij, kulturnih in drugih ustanov in posameznikov. V vseh pisnih eta poudarjena sreča in ponos naših delovnih ljudi, da se lahko pod njegovim vodstvom bore za zgraditev socializma, za našo srečnejšo bodočnost.

V pismu CK KP Črne gore je rečeno med drugim: »S še večjo komunistično samopožitvovnostjo in prizadevanjem, z vero v brezemnje ustvarjalne sile in revolucionarno energijo naših narodov, se bomo vztrajno borili za popolno zgraditev socializma v Jugoslaviji, za gospodarski dvig in kulturni razcvet naše republike, pri čemer bomo sledili zgledu največjega graditelja socializma, junaka socialističnega dela, tovariša Tita.« Pismo podobne vsebine je poslal tovarišu Titu tudi predsednik vlade LR Črne gore tovariš Blažo Jovanović.

Na čast rojstnega dne tovariša Tita se je udeležilo raznih delovnih akcij okrog 15.000 frontovcev Sarajeva, ki so opravili okrog 320.000 prostovoljnih delovnih ur. Delovni kolektiv Sarajeva so na predvečer rojstnega dne tovariša Tita organizirali slavnostna zborovanja, od koder so poslali tovarišu Titu pozdravna pisma in brzojavke. Delavci železniške delavnice so napisali v svojem pismu,

da bodo v celoti izpolnili letošnjo plansko nalogo, čeprav je za 17% večja od lanske, delovni kolektiv delavnice za progovne naprave pa se je zavezal, da bo izpolnil svojo petletno plansko nalogo do 12. junija.

V pismu glavne zadrugne zveze je rečeno med drugim: »Milijon zadrugnikov Jugoslavije, včlanjenih v 7030 kmečkih delovnih združenjih in 9058 kmetijskih združenjih splošnega tipa, Ti čestita k 58. rojstnemu dnevu z vročo željo, da bi mogli pod Tvojim vodstvom čim bolj uspešno izbojevati veliko bitko za socialistično preobrazbo naše vasi.« Zveza novinarjev Jugoslavije je poslala maršalu Titu pismo, v katerem prvi med drugim: »Praznik Tvojega rajstnega dne nas navdihuje, da nadaljujemo z vsemi silami, skupno z delovnimi ljudmi naše države, zmagovito graditev socialistične Jugoslavije.«

Uslužbenci veleposlanstva in vojaškega odposlanstva FLRJ v Pragi so poslali tovarišu Titu pismo, v katerem prvi med drugim: »Obljubljamo Ti, tovariš Tita, da bomo tudi mi kljub vsem težavam vestno izvrševali vse postavljene naloge, da se bomo neustrašno borili za interese naše države in čuvali veliki ugled naše socialistične domovine, ki se pod Tvojim vodstvom nezadržno krepi in dviga v oči vseh naprednih ljudi in delovnih demokratičnih množic. Želimo Ti, da bi še dolgo živeli na srečo naših narodov, na ponos naše socialistične domovine.«

V počastitev rojstnega dne maršala Tita so ustanovili bivši partizani in aktivisti Kopa v jugoslovanski coni STO delovno brigado 286 članov, ki je tri dni sodelovala pri melioracijskih delih v dolini Sečjole. Brigada je opravila delo v vrednosti 75.000 din. V pozdravnem pismu tovarišu Titu so člani brigade sporočili, da so na čast njegovega rojstnega dne opravili 7660 prostovoljnih delovnih ur. Čestitke so poslale tovarišu Titu vse vasi in podjetja jugoslovanske cone STO.

IZ BESEDILA PISMA KOROŠKE

Koroško ljudstvo piše v svojem pismu maršalu Titu med drugim: »Koroški Slovenci gledamo sedaj, kot smo gledali tudi prej, ponosno na junaka napore jugoslovanskih narodov, ki pod Vašim vodstvom z brezprimernim delovnim poletom zanikujejo vse obrekovalce, katerim svoboda, neodvisnost in enakopravnost malih narodov z velikimi ne grede v račun. Koroški Slovenci, ki smo postali žrtve zakulisnega kupčevanja med štirimi vele silami, smo bili in smo ob Vaši strani, kajti zavedamo se, da je vaša borba in borba vseh jugoslovanskih narodov najdragocenejši prispevek za mir in napredek na svetu.«

Maršalu Titu so poslali pozdravne brzojavke in pisma tudi predsednik vlade ljudske republike Hrvatske dr. Vladimir

Bakarić, predsednik vlade LR Srbije Peter Stambolić, Zveza skladateljev Jugoslavije, Centralni odbor RK Jugoslavije in mnogi drugi.

V sredo je sprejel maršal Tito skupino delegatov vojnoindustrijskih in trgovinskih podjetij iz raznih krajev naše države, nato predstavnike osnovne partijske organizacije pri Centralnem komiteju KPJ, najboljšo pionirje in pionirje otroke padlih borcev v NOV iz petega rajona Beograda ter predstavnike delovne kolektivne gasilca KPJ »Borbe«, ki so mu čestitali k 58. rojstnemu dnevu in mu izročili razna darila.

IZJAVA MARŠALA TITA o mednarodnem nadzorstvu za atomsko energijo

Beograd, 26. maja (Tanjug.) Predsednik zvezne vlade maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito je postal po telefonu Zdrženih dopisnikov pri Organizaciji Zdrženih narodov tole izjavo o problemu mednarodnega nadzorstva nad atomsko energijo: »Že dve in pol leti se v okviru Zdrženih narodov pa tudi v svetovnem tisku in radiu razpravlja o nadzorstvu nad atomsko energijo in prepovedi atomskega orožja, vendar pa dosedaj brez uspeha. Zakaj? Mislim, da na to ni težko odgovoriti. Gre za to, da niso začeli reševati tega vprašanja o pravem času. Obstajajo še mnoga nerešena vprašanja v zvezi s sklenitvijo mirovnih pogodb in namesto, da bi zavezanci v vojni z mnogo volje, potrpežljivosti in medsebojnega razumevanja skušali reševati ta vprašanja, pri tem pa imeli nenehno pred očmi, da po vojni izmučeno človeštvo hrepeni za mirom, dovoljujejo, da svet ponovno trepeta pred novo vojno.«

Namesto da bi odločno postavili vprašanje miru, popolnega pomirjenja in konsolidacije, da bi mogli narodih brez strahu posvetiti svoje sile zadržanju ran, ki jih je zadala vojna in ustvarjalnemu delu, namesto tega je nastala ponovna oboroževalna tekma in izgubljaljo dragocen čas v razpravah o prepovedi atomskega orožja. Kdor je iskreno za mir, bo šel iskreno mimo vseh teh malenkosti in se bo z vso silo zavezal za mir. Najprej je treba v miru rešiti tista vprašanja, ki ustvarjajo v svetu napetost. Odstraniti je treba vzroke, ki bi lahko privedli do vojne, in jaz sem prepričan, da bo potem lahko rešiti tudi vprašanje nadzorstva nad atomsko energijo. — Našlo je treba odstraniti tiste elemente v odnosih med državami, ki stalno vodijo do vedno večje medsebojne napetosti. Med te elemente prištevamo v prvi vrsti neenakopravne odnose velikih sil do malih narodov, vmešavanje v notranje zadeve malih držav, težnje k političnemu in gospodarskemu podrejevanju slabših in manj razvitih držav, prepredovanje svobodnega razvoja narodov, ki v preteklosti iz kakršnih koli vzrokov niso imeli svoje lastne države.

Delegacija kmečke delovne zadruge »Sandor Petöfy“ pri maršalu Titu

V četrtek dopoldne je sprejel maršal Tito delegacijo 9 članov kmečke delovne zadruge »Sandor Petöfy« iz vasi Zmajevca v okraju Beli Manastir, v kateri je 89 gospodarstev pripadnikov madžarske manjšine. Predsednik zadruge Josip Tompek je pozdravil maršala Tita v imenu delegacije in vseh članov in ga obvestil, da se je njihova zadruga, čeprav je bila ustanovljena šele lani, razvila v eno najboljšnjih delovnih združenj v državi.

Maršal Tito se je celo uro pogovarjal s člani delegacije o raznih vprašanjih zadrugništva na splošno in posebej o zadrugi »Sandor Petöfy«. Na koncu je spočetil pozdrave vsem članom te zadruge, naj vidijo in tako rekoč potipajo, ali je to zanje koristno ali ne. In ko bodo spoznali, kolikšen je vaš delovni dan, ko bodo videli, da v zadrugo vključeni ljudje niso ostali brez svojega premoženja, marveč da so ga samo vložili v zadrugo, tako da jim ni propadlo, marveč da je tu, samo da se obdeluje skupno in daje tako več koristi tudi tistemu, ki ga je vložil, tedaj bodo prepričani.

madžarski manjšini pri nas, bodite prepričani, da boste uživali v naši državi, kakor vse druge narodnosti, vse pravice, ki temelje na tem načelu. Jaz pa vam polagam na srce, da živite z domačim prebivalstvom v najlepši slogi.

Kar zadeva zadrugništvo, hočemo ustvariti nov tip kmečkega gospodarstva življenja na temelju zadrugništva, na prostovoljnem temelju in v praksi pripravljajo najzavrednejši ljudje, potem pa naj se drugi ob dejanjih in v praksi prepričajo, kaj je in kaj pomeni zadruga, naj vidijo in tako rekoč potipajo, ali je to zanje koristno ali ne. In ko bodo spoznali, kolikšen je vaš delovni dan, ko bodo videli, da v zadrugo vključeni ljudje niso ostali brez svojega premoženja, marveč da so ga samo vložili v zadrugo, tako da jim ni propadlo, marveč da je tu, samo da se obdeluje skupno in daje tako več koristi tudi tistemu, ki ga je vložil, tedaj bodo prepričani.

Zadrugništvo je treba propagirati, treba je vzbujati zavest ljudi, treba jim je dokazovati, toda ne samo z besedami, temveč tudi z dejstvi in dejanji.

Sodim, da v tem z napetostjo nabitem času ne smemo postavljati vprašanja miru ali vojne, marveč samo miru. Prepričan sem, da je atomsko orožje najstrašnejše izmed vseh sredstev vojne oborožitve in uničevanja, ki so jih dosedaj iznašli. Toda minula vojna je pokazala, da je mogoče tudi brez atomskega orožja uničiti milijone ljudi in razdejati svet.

Potemtakem ne gre samo za vprašanje prepovedi atomskega orožja, marveč tudi za vprašanje oborožitve nasploh. Ne želimo deklaracije in propagandna gesla, marveč dejanja lahko pokažejo, kdo je za mir in kdo ni, in samo dejanja lahko privedejo do miru. Samo z vztrajnim prizadevanjem vseh držav, predvsem pa članic Združenih narodov, in po Organizaciji združenih narodov je mogoče premagati vse težave in utrditi mednarodno sodelovanje ter pripraviti teren za reševanje vprašanj o mednarodnem nadzorstvu nad atomsko energijo, prepovedi atomskega orožja in oboroževanja nasploh.

Na koncu želim porabiti to priliko, da pošljem ameriškimu narodu tople pozdrave in najboljše želje.

To izjavo so nocoj prenašale ameriške radijske postaje.

Zahvala Zdrženja dopisnikov pri OZN maršalu Titu

Beograd, 26. maja. (Tanjug.) V imenu novinarjev pri Organizaciji Zdrženih narodov se je Walter Ohean zahvalil maršalu Titu s tole brzojavko, za izjavo o problemu mednarodnega nadzorstva nad atomsko energijo: »V imenu Zdrženja dopisnikov pri Organizaciji Zdrženih narodov bi se rad zahvalil Vaši ekscelenci za zelo vzpodbuden in zanimiv telefonski intervju, ki so ga prenašali po radiu severnoameriškega kontinenta v četrtek ob 10.30 (22.30) newyorškega časa. Prosim Vas, da sprejmete izraze naše hvalečnosti za ta prispevek k naši akciji in za boljšo obveščenost narodov na svetu.«

NOTA jugoslovanskega poslaništva ministrstvu za zunanje zadeve ČSR

Praga, 26. maja. (Tanjug.) Ob zločinu nad jugoslovanskim državljanom Josipom Plešcem, preganjanju in zločinu nad jugoslovanskimi državljanji v ČSR, je veleposlaništvo FLRJ v Pragi poslalo ministrstvu za zunanje zadeve ČSR notu naslednje vsebine:

»Konec januarja t. l. je vdrl v Podmokli okrog 80 policajev, ki so začeli zapirati jugoslovanske državljane, stanujoče v tem kraju. Pri tej priložnosti je bilo aretiranih 20 jugoslovanskih državljanov iz Podmolega in okolice, med njimi tudi 60 letni starček Josip Pleše.

Veleposlaništvo FLRJ v Pragi je znano, da so tudi to skupino aretiranih jugoslovanskih državljanov v policijskih zaporih na najbolj surov način mučili. Nečloveško so mučili posebno Josipa Pleše. Konec februarja t. l. okrog 22 ure se je strmoljavil na pločnik mestne ulice s 4. nadstropja policijskega poslopja v Ustych nad Labo, in sicer iz sobe, kjer zadržujejo zapornike. Pleše je imel izbite zobe. Policija je takoj blokiral dohod do prostora, kjer je ležal mrtvi Pleše, da mimoidoči ne bi zapazili tega strašnega prizora in zvedeli za zločin. Vse zaprte Jugoslovane so takoj prestelili v druge zapore. Smrt Pleše pa so držali v največji tajnosti. Šele 31. aprila je policija poslala pismeni poziv Pleševi ženi na stanovanje v Podmolek, naj pride na oddelke policije za tuje v Dečnu, da bo zvedela za smrt svojega moža, čeprav je bila še vedno v zaporu. Sosedji so vabilo vrtili in se zgražali nad tako ciničnim ravnanjem policije.

Toda ni bil samo Josip Pleše žrtev policijskega terorja, ki ga izvajajo nad zaprtimi jugoslovanskimi državljanji. Iz te skupine aretiranih jugoslovanskih državljanov, ki so morali prestopiti mučenja, je znorel Marko Pejčkovič, rojen leta 1913 v Sečevici v Dalmaciji. Mnogi med njimi, tako n. pr. Pleševa žena Leni, Vuko Filip in drugi so zaradi trpinčenja zboleli.

Besen teror, ki ga izvajajo nad jugoslovanskimi državljanji v češkoslovaških zaporih in ki postaja v zadnjem času vedno hujši in brezobzirnejši, dokazuje, da se češkoslovaški policijski organi ne ozirajo na zakonske predpise niti na mednarodne obveznosti, ne spoštujejo pa tudi kakršnokoli moralnih in človeških načel, posebno če gre za jugoslovanske državljane, s katerimi se vedno bolj polnijo češkoslovaški zaporji.

Takega nasilnega ravnanja z jugoslovanskimi državljanji v zaporih ni mogoče opravičiti z ničemer, pa četudi bi bili kaj krivi. Toda prav uporaba takih metod potrjuje, da ne gre za kakšno krivdo, temveč za razuzdan gnev in maščevanje nad nezaščiteni osebami samo zato, ker so jugoslovanski državljanji. To je samo ena izmed oblik organizirane sovražnje gonje in pritiska, ki postaja proti jugoslovanskim državljanom vedno močnejši.

Veleposlaništvo FLRJ v Pragi najodločneje protestira proti takim terorističnim metodam nad jugoslovanskimi državljanji, katerim je podlegel Josip Pleše, zaradi katerih je znorel Marko Pejčkovič, mnogi pa so zboleli.

- Veleposlaništvo FLRJ v Pragi najodločneje zahteva:
1. Da se obvesti veleposlaništvo FLRJ v Pragi, zakaj so bili aretirani Josip Pleše in drugi jugoslovanski državljanji iz Podmolega in okolice;
 2. da se dostavi veleposlaništvo FLRJ v Pragi mrljiški list in izvid zdravniške komisije o vzrokih smrti Josipa Pleše;
 3. da se pošlje veleposlaništvo FLRJ v Pragi zdravniško potrdilo o zdravstvenem stanju in vzrokih obolenja Marka Pejčkoviča, Leni Pleše, Filipa Vuka in drugih zaprtih jugoslovanskih državljanov; da se pokličejo na odgovornost in kaznujejo policijski organi, ki so krivi za smrt Josipa Pleše, za trpinčenje in poškodbe zdravja drugih aretiranih jugoslovanskih državljanov iz Podmolega in okolice.

Glasilo socialistične stranke Indije o Jugoslaviji

Bombay, 26. maja. (Tanjug.) Hamalēš Benerdzi, prvi azijski novinar, ki je obiskal Jugoslavijo po drugi svetovni vojni, je napisal v glasilu socialistične stranke Indije »Janatru« svoje vtise iz Jugoslavije v obširnem članku z naslovom »Jugoslavija je med dvema ognjema na slavni poti k socializmu«. — Pisec članka poudarja, da ga v Jugoslavijo ni toliko pritegnil njegov novinarski poklic kot pa želja, da se na kraju samem prepriča o položaju v deželi in prouči vzroke spora med KP Jugoslavije in VKP(b). Benerdzi poskuša v svojem daljšem članku, ki ima 12 poglavij, analizirati te vzroke ter ugotoviti vso lažnivost propagandne informirovskega in kapitalističnega tiska o prehodu Jugoslavije v imperialistični tabor. Z veliko toplino opisuje borbo in napore jugoslovanskih narodov za zgraditev socializma in ohranitev neodvisnosti.

Velik del svojega članka je Benerdzi posvetil posebnim pogojem nastanka nove Jugoslavije in nepravilnemu stališču voditeljev ZSSR do Jugoslavije že med narodnoosvobodilno borbo. Ko je omenil resolucijo Informbiroja, je Benerdzi napisal:

»Resolucija Kominforma je bila priznanje neuspehov Kremlija. Bila je slab primer, ki je imela svoje posledice. Ni hče pri zdravi pameti ne verjame, da je Jugoslavija prestopila v angloameriški tabor.»

Benerdzi poudarja, da je priznanje demokratične vietnamske republike po Jugoslaviji eden izmed dokazov, da je prehod Jugoslavije v angloameriški tabor navadna izmiselnost in da to priznanje pomeni izraz solidarnosti jugoslovanskih narodov z borbo kolonialnih narodov.

»Na obiskovalca Jugoslavije napravi velikanski vtis obnovoeno delo,« piše Benerdzi v zvezi z uspehi socialistične graditve, »ki je že spremenilo videz te dežele. Novi Beograd ob Savi in Donavi bo veličastno mesto, ko bo dograjeno. 370 km avtomobilske ceste med Beo-

gradom in Zagrebom so zgradili popolnoma s prostovoljnimi delom. Samo v letu 1948 so zgradili hiše za 200.000 ljudi. To je velikanski uspeh za državo, v kateri ni bilo dovolj strokovne delovne sile. Petletni plan navkljub težavam dobro napreduje. Socialistično gospodarstvo je še enkrat dokazalo svojo premoč.»

Mirovni načrt generalnega sekretarja ZN Trygve Lie predvideva periodične sestanke Varnostnega sveta

Washington, 26. maja. (Tanjug.) Ameriško zunanje ministrstvo je objavilo načrt generalnega sekretarja OZN Trygve Lieja, ki vsebuje predloge za okrepitev organizacije Zdrženih narodov in ohranitev miru. Trygve Lie je predložil ta načrt zunanjemu ministrstvu pred svojim odhodom v Evropo. Ta predlog je poslal Trygve Lie tudi vladam Sovjetske zveze, Velike Britanije in Francije.

Načrt določa sklicevanje periodičnih posebnih zasedanj Varnostnega sveta. To so sestanki šefov držav in zunanjih ministrov Sovjetske zveze, Velike Britanije, Francije in ZDA. Načrt dalje določa se-

Priraditev Američanov jugoslovanskega rodu na čast novemu konzulu v San Franciscu

New York, 26. maja. (Tanjug.) Američani jugoslovanskega rodu iz raznih krajev doline Santa Clara (Clara Valle) so priradili v počastitev novega jugoslovanskega generalnega konzula v San Franciscu Ivančevića slavnostno priraditev, ki jo je organiziral Ameriško-slovensko podporno društvo iz St. Joseja, ki je bilo ustanovljeno že pred 56 leti. Na prošnjo navzočih je imel generalni konzul Ivančević govor, ki so ga pogosto prekinjali s plokanjem in vzklikanjem jugoslovanskim narodom in njegovemu vodstvu.

BREZPLODNA SEJA ZAVEZNIŠKEGA SVETA ZA AVSTRIJO

Dunaj, 26. maja. — Na seji Zavezniškega kontrolnega sveta za Avstrijo, ki je bila večera pod predsedstvom ameriškega visokega komisarja Keyesa, so se navzlic obseznemu dnevnemu redu spoznameli samo o eni točki. Predstavniki štirih zasedbenih sil so odobrili avstrijski direktiji PTT, da sme upoštevati brozjavne vode med Grazom, Salzburgom in Linzom z Dunajem. Predstavniki Sovjetske zveze, ZDA in Francije so predložili na seji resolucijo, v kateri se od avstrijske vlade zahteva, naj predloži poročilo o socialnem zavarovanju delavcev in o delavski zakonodaji, ki je britanski predstavnik ni hotel sprejeti. Sovjetski predstavnik je na tej seji zavrnil predlog zapadnih predstavnikov, da bi avstrijsko vlado pooblastili, da bi s 15. junijem izdajala potne liste za državljane pod okupacijskimi silami. V zvezi s predlogom, da se novi brazilski poslanik v Avstriji predstavi Zavezniškemu kontrolnemu svetu, ni bilo doseženo soglasje, ker je sovjetski predstavnik ta predlog odklonil. Pri tem je ameriški visoki komisar Keyes naglašil, da če gre za diplomatske odnose med Avstrijo in drugimi državami, ne bi smelo priti do izraza, ali ima Sovjetska zveza diplomatske odnose s tistimi državami, ker po 7. čl. kontrolne pogodbe o Avstriji niso diplomatski predstavniki akreditirani pri Zavezniškem kontrolnem svetu, ampak pri avstrijski vladi. Keyes je pripomnil, da je bil sovjetski predstavnik navzoč, ko je bil Zavezniškemu kontrolnemu svetu predstavljen papežev nuncij v Avstriji, čeprav Sovjetska zveza nima diplomatskih odnosov z Vatikanom.

Predlog za ustanovitev evropskega tekstilnega trusta

Pariz, 26. maja. (Tanjug.) Po Schumanovem predlogu o ustanovitvi evropskega trusta za premož in jeklo so lastniki velepodjetij francoske tekstilne industrije prevzeli na prejšnji predlog belgijskih in nizozemskih industrijev pobudo za ustanovitev evropskega tekstilnega trusta. Kot prvi ukrep predlagajo francoski industriji postopno znižanje carin do njihove popolne odprave, kar bi privedlo do nastanka edinstvenega evropskega tržišča za tekstilije.

Ker so industriji Belgije, Nizozemske in Velike Britanije ocenili, da je francoski predlog »preveč obziren«, so predlagali obvezno znižanje carin za 33% vsako leto, da bi po preteku tretjega leta carinske zapore docela izginile.

(Nadaljevanje)

Odprto pismo Politbiroju Centralnega komiteja Komunistične partije Španije

ZA ENAKOPRAVNO SODELOVANJE DELAVSKIH IN DEMOKRATIČNIH GIBANJ

Nam je potrebna partija, ki bo zahtevala in dosegla sodelovanje delavskih in demokratičnih gibanj vsega sveta za svobodo španskih narodov. Partija, ki bo omogočila pravo mednarodno sodelovanje, kajti samo rešitev tega problema je poročstvo za vsakršno sodelovanje in solidarnost med protifašističnimi državami in narodi, kar pomeni: da se doseže dejansko demokratična in napredna vladavina v naši domovini brez slehernega tujeja vmešavanja, ne da bi se sama vmešavala v življenje drugih narodov.

Če menite, da je to, kar sem rekel, »titoizem«, vedite, da mi je to vseeno. Tako gledam jaz na špansko vprašanje, prepričan pa sem, da se te ideje lahko uresničujejo, in sicer kaj kmalu, če bi poprijeli za delo. To bi kmalu privedlo do likvidacije fašizma v Španiji in do upostavitve demokratične ljudske republike. Prepričan sem, da bi moglo biti takšno zavestno stališče vseh španskih komunistov, vaše stališče pa ni takšno. Ne glede na to, ali je to »titoizem« ali ne, menim, da je »titoizem« res velika nevarnost za vas. Res je, da povzročata stali-

šče Tita in jugoslovanskih komunistov pravo revolucijo v vesti večine komunistov, tistih osamljenih in tistih, ki vam še sledijo.

NA STRANI JUGOSLOVANSKIH KOMUNISTOV

Razlagi — doktrineraki, ideološki in politični — ki jo postavljajo jugoslovanski komunisti proti gonju ruskih falefikatorjev — je treba pripisati, da so komunisti naše dežele obogateli z novim znanjem tega že zdavnaj pričakovanega dodatka. Dejstvo je, da je »titoizem« dodatek k marksizmu. »Titoisti« so marketisti in njihovo gibanje se prilagaja ritmu dogodkov. Ti dogodki pa so novi in zato jih je treba pojasniti. Jugoslovani so našli to pojasnilo v luči marksizma. Posledice se bodo neogibno pokazale tudi izven Jugoslavije. Nevarnost za falefikatorje je tem večja, če upoštevamo, da so bili v vsaki deželi močni »titoisti«, še preden je Kominform sklenil nameriti topove na socialistično Jugoslavijo.

Nobenelega dvoma ni, da sem bil eden takšnih »titoistov«, ker sem takoj, ko je bila objavljena resolucija Kominforma, avtomatično stopil na stran jugoslovanskih komunistov in proti šefom KP, ZSSR,

Tega nisem storil zato, da bi se hotel solidarizirati z vsemi tistimi, ki nasprotujejo Politbiroju Komunistične partije Rusije. Med samimi Španci je mnogo skupin, ki so sovražno razpoložene nasproti ruskim komunističnim šefom, jaz pa se nikoli nisem solidariziral s temi skupinami, čeprav so me za to prosile. Sam sem posrbel, da sem obvestil Jugoslovane o svoji solidarnosti z njimi.

Neprisiljeno sem na strani jugoslovanskih komunistov, in glejte, zakaj: Mnoga vprašanja so podobna povsem tistim, ki jih poznamo, pri iskanju rešitve pa je frapantna podobnost stališč Jugoslovancev ter mnogih voditeljev in aktivistov — vam naključje.

Opisal vam bom primer, ki me je približal »titoizmu« že leta 1942. Ker imate o tem mnogo dokumentov, ki jih uporabljam tudi jaz, boste lahko ugotovili resničnost mojih navedb.

ZA ŠPANIJO KAKOR TUDI ZA GRČIJO — RAZDELITEV PODROČIJ VPLIVA

Ko je Churchill vstal v angleškem parlamentu in ko je skušal v stalniščem slogu opravičiti intervencijo angleške vojske proti silam grške osvobodilne vojske je rekel: Gre za uničenje trockističnih tolp, ki se upirajo slavnostnemu kompromisju, ki so ga podpisale sile notranjega odpora in celo KP Grčije.

Jaz sem vsa pri tej priložnosti javno napadel, ker ste postali e svojim molkom eokrivili trpinčenja grških partiotov (predvsem pa komunistov)! Obtožil sem vas tudi zaradi vaše politike nasprotj Špan-

Delovni kolektiv »Litostroja« je protestiral proti ubijanju in mučenju naših državljanov v Češkoslovaški

Ljubljana, 26. maja. Delovni kolektiv »Litostroja« je danes dopoldne na velikem protestnem zborovanju izrazil svojo ogorčenost nad umorom Dimitrija Dimitrijeviča ter nad mučenjem in preganjanjem naših državljanov v Češkoslovaški republikli. Delavci in nameščenci »Litostroja«, udarniki in novatorji, ki so danes govorili pred mikrofonom, so ponovno poudarili, da pišejo odgovore klevetnikom naše Partije in našega ljudstva vsakodnevno na grafikonih izpolnjevanja plana. Samo v tem mesecu so delavci prvencna naše težke industrije izpolnili plan prve deкаде po vrednosti s 100%, druge deкаде pa s 132%.

Današnje protestno zborovanje je začel predsednik sindikalne podružnice »Litostroja« Jože Curk, nato je spregovoril član CK KPS tov. Albin Vipotnik. »Zavrtni umor Dimitrija Dimitrijeviča,« je dejal med drugim, »zverinsko mučenje 60 letnega Josipa Plešeja, ki so ga vrgli iz petega nadstropja policijske pisarne na pločnik, ker se ni strinjal z resolucijo informbiroja, zapiranje in mučenje nešteti ljudi, ki kljub najhujšemu pritisku niso izdali svoje domovine — vse to je postala vsakdanja praksa češkoslovaškega državnega aparata. To so rezultati iztirjenja s poti, ki so nam jo začrtali Marx, Engels in Lenin. Zločinski umori in preganjanja nešteti naših državljanov in inozemstvu presegajo vse mere zakonitosti. Zato kategorično zahtevamo, da vlada FLRJ prevzame vse ukrepe za zaščito naših državljanov in zahtevamo v imenu jugoslovanskih narodov polno zadoščenje za vse preganjanje naših državljanov in inozemstvu, ter za zločine, ki so jih nad njimi zagrešili organi informirovskih vlad.»

Besede tovariša Vipotnika so zborovalci pozdravili z dolgotrajnim odobravanjem. Nato je stopil na govorniški oder ključavničar Harjaš in dejal: »Dve leti že traja informirovska gonja proti naši dežravi. Ko nas niso mogli prepričati z besedami, so začeli z umori. Take metode so gorčile ne samo našo narodo, ampak tudi vse napredne ljudi v svetu, zlasti ker vidijo, da voditelji informirovskih držav pišejo in govorijo eno, delajo pa drugo. Odgovor delavcev »Litostroja« je jaseen: še bolj bomo povečali naše napore. Če večje uspehe bomo dosegli pri izpolnjevanju plana.»

»Ko prihajamo s teškega dela domov,« je dejal delavec Kukavec, »nas ob čitanju časopisov prevzame srd in ogorčenje. Vsač dan bolj vidimo, kako se boljjo naših uspehov in njihova dejanja nas spominjajo na čase fašizma. Mi hočemo živeti v miru in v miru graditi socializem. Da pa bomo lahko delali še na-

prej v miru, pozivamo proletariat vsega sveta, da obsodi krivice teh zločinov, ki nimajo ničesar skupnega z borbo za enakopravnost in demokratične odnose med narodi.« Telegrafistka Ida Birsa je dejala: »Zmerljajo nas s titovci, mi smo pa ponosni, da nas vodi tako preizkušan in neustrašen borec kakor je tovariš Tito.« Vedno nove turbine in žerjavi ogovarjajo njihovim klevetam,« je pripomnil večkratni udarnik tovariš Mihelič.

Nato je govoril šef prometnega oddelka tovariš Barlič. »Vse njihove klevete,« je dejal, »nas spominjajo na znan pregovor »pritejte tati«. Dejanja informirovcev so podobna dejanjem fašistov med okupacijjo. Nam očita, da smo lažisti, samo da bi skrili svoja dejanja. Jugoslovanski narodi se niso uklonili najhujšemu terorju okupatorjev in se ne bodo uplašili tudi informirovskih klevet in nasilja.»

Sekretar mladine Litostroja Omahen, ki je bil učencev v gospodarstvu v ČSR, je dejal: »Skupaj z 800 mladinci sem odšel v Češkoslovaško republiko, da bi se naučili stroke in tako povečali kader delavcev naše težke industrije. Ob resoluciji Informbiroja so zašli na nas izvajat najhujši pritisk. Mi smo odgovorili s štrajkom Hoteli so nas podkupili, mi smo odgovorili, da se Jugoslovanev ne da podkupiti. Hoteli so celo, da se vpisemo v njihovo Partijo. Mi se nismo hoteli vpisati, ker smo videli v naši domovini, kakšna mora biti Komunistična partija kot voditeljica delovnega ljudstva.«

Nato so govorili še številni drugi delavci in nameščenci iz posameznih oddelkov. Vsi so izrazili svojo ogorčenost nad zločini Informbiroja in svojo pripravljenost, da še povečajo delovne napore. Ob velikem odobravanju so nato poslali pozdravno brozjavko tovarišu Kardašju in odprto pismo delavcem tovarne težke industrije »Češko moravska Kolben Daněk« v Pragi. V tem pismu pišejo delavci Litostroja svojim tovarišem v ČSR med drugim:

»Vaši bratje — delavci Jugoslavije — Vas pozivamo, da dvignete svoj glas proti zverinstvu češkoslovaške policije. Prepričani smo, da tudi vi ne morete mirno gledati umor Dimitrija Dimitroviča in drugih Jugoslovancev in strašno trpinčenje naših ljudi. Dajemo vam svojo delavsko besedo, če bi prišlo do tega, da bi naši voditelji mučili pošteno in nedolžne ljudi, katere koli države, bi tudi proti temu protestirali in tega ne bi dovolili. Ne pozabite, tovariši, da je naša skupna dolžnost boriti se za enakopravne odnose med narodi, za kulturo in napredek človeštva in proti barbarским postupkom pa naj pridejo s katere koli strani.»

Zveza sindikatov Jugoslavije zahteva, da vlada ČSR poišče in kaznuje krivce gnusnih zločinov nad državljani FLRJ

Več delovni ljudje naše države so sprejeli z globoko žalostjo in upravičeno ogorčenostjo poročilo o umoru tovariša Dimitrija Dimitrijeviča, predsednika Ljudske fronte Jugoslavije v Češkoslovaški, ki so ga izvršili policijski organi češkoslovaške vlade. Po vseh naši državni delovni ljudje naših tovarn, ustanov in drugih delovnih mest ostro ter odločno protestirajo zoper ta najnovjši zločin organov češkoslovaške vlade, ki so zaslepljeni s protijugoslovansko obrekovalno kampanjo Informbiroja. Umor tovariša Dimitrija Dimitrijeviča, umor drugega jugoslovanskega domoljuba Branka Plešeta, pa tudi številni drugi napadi na naše državljane v Češkoslovaški in drugih vzhodnoevropskih državah so rezultat in nujna posledica sovražne politike, ki jo vodi vlada Češkoslovaške in vlade drugih držav pod sovjetskimi gospodstvom proti socialistični Jugoslaviji in njenim narodom. Nezaslišani napad na naše ljudi v vzhodnoevropskih državah, ki so pod diktatom Sovjetske zveze, so kršitev suverenosti in ponosa naše države.

Predsedstvo Centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije se pridružuje v imenu delavskega razreda Jugoslavije

protestu in zahtevi Izvršnega odbora Ljudske fronte Jugoslavije, da mora vlada Češkoslovaške republike uvesti preiskavo o teh gnusnih zločinih, primerne kaznovati krivce in onemogočiti, da bi se še v prihodnje ponavljala taka in podobna zločina češkoslovaške policije nad nezavornimi državljani naše domovine. Zahtevamo, da češkoslovaška vlada preneha z zločinskim ravnanjem proti jugoslovanskim državljanom, da opusti preganjanje naših državljanov in omogoči znosno razmerje med našima državama. To zahtevamo skupne koristi naroda FLRJ in Češkoslovaške, katerih tradicijsko prijateljstva ne bo nikdar nihče mogel skaliti.

Predsedstvo CO ZSJ izraža svoje občudovanje in daje vsestransko priznanje dostojnemu ravnanju jugoslovanskih diplomatskih predstavnikov ter drugih državljanov naše socialistične države, ki so zaradi svoje borbe za neodvisnost in suverenost naše socialistične domovine, za zmago enakopravnih odnosov med vsemi narodi žrtve besnih napadov in pristranskega ravnanja policijskih organov vzhodnoevropskih držav.

Predsedstvo CO ZSJ.

Manifest nadaljuje, da bi odvrnil odgovornost od španske reakcije:

»... ki jo je razvel Franco na Hitlerjevo in Mussolinijevo zahtevo. Na eni strani smo bili mi, branilci republiške zakonitosti in neodvisnosti Španije, na drugi strani pa so bili tisti, ki so hoteli drugačne politične oblike španske države in političnega življenja...«

Manifest dodaja idiotski izraz, s katerim skuša prikriti politično povprečnost ljudi, ki so ga sestavili in ga vsilili in o katerih je znano, da niso Španci:

»... podpirala pa jih je pri tem nemško-italijanska intervencija.»

Vse se je spremenilo v novi literaturi KP Španje. Res je, da je ves svet občudoval španske protifašiste, toda se pravi nas, ki smo se borili za republiko. Mi smo bili zgled vsemu protifašističnemu svetu.

Toda Politbiroju KP Španije je povzročil in rekel, da so vsi Španci pavšalno vzbujači občudovanje slehernega na svetu, e svojo vztrajno bratomorno borbo, ki je trajala malone tri leta. To pa pomeni ves svet je občudoval »visoke kvalitete« španskega vojska.»

SE EN MOSKOVSKI POZIV ZA SPORAZUMEVANJE Z REAKCIJO IN FRANKISTI LETA 1943

Kaj pa pravijo o tem manifestu? Pravijo: »Španci so presenetili ves svet s triletno krvavo bratomorno borbo...«

Tako sta se spremenili oblika in vsebina naše ljudske in revolucionarne voje. Ne gre več za protifašističnega narod, ki se dvigne z orožjem v roki proti fašizmu in ki polaga med borbo temelje demokratične republike novega tipa, kakor so storili jugoslovanski narodi.

POSVETOVANJE INŽENIRJEV IN TEHNIKOV

»Ne odnehajte, dokler ne boste prepričani, da ste dali industriji in kmetijstvu vse, kar potrebujeta«

je rekel član Politbiroja CK KPJ Franc Leskošek inženirjem in tehnikom

V torek se je začelo v Novem Sadu strokovno posvetovanje inženirjev in tehnikov o mehanizaciji in elektrifikaciji kmetijstva. Razen 650 delegatov sta se posvetovanja udeležila tudi minister za kmetijstvo in industrijo FLRJ Franc Leskošek in predsednik Sveta za kmetijstvo in gozdarstvo FLRJ Mijalko Todorovič. Na posvetovanju je govoril minister Franc Leskošek, ki je med drugim rekel:

»Prepričan sem, da bo to posvetovanje, na katerem so zbrani najboljši strokovnjaki, mnogo pripomoglo k napredku našega kmetijstva in menim, da bo to najlepše voščilo za rojstni dan, ki ga lahko pošljemo inženirji strojne, elektrotehnične in agronomske fakultete maršalu Titu.

Kupna moč naše vasi se je v stari Jugoslaviji slabšala od krize do krize. Za povečanje proizvodnje v kmetijstvu ni nihče skrbel. Razlike v stopnji razvoja so bile velikanske, tako da so nekateri deli naše države sicer imeli traktorje in kmetijske stroje, medtem ko je bilo treba velike površine obdelovati s primitivnimi sredstvi, kakor je lesen plug. Očitno je, da nova Jugoslavija na svoji poti v socializem ni mogla trpeti takšnega primitivizma in tolikšne neskladnosti med kmetijstvom in industrijo.

Potem ko je navedel, koliko novih kmetijskih strojev je izdelala naša industrija od osvoboditve, je minister Leskošek nadaljeval:

»Očitno je, da na majhnih parcelah revnih kmetov, kjer se traktor prav za prav sploh ne more gibati, ni mogoče graditi tehnično naprednega, to se pravi mehaniziranega in elektrificiranega kmetijstva. Vi ste priče drzne in revolucionarne borbe premožnejših in socialnih odnosov na naši vasi. Vi veste, da imamo zdaj že na tisoče kmetijskih delovnih zadrug, veste pa tudi, da mora naša strojna industrija ustvariti gmoletne temelje za obstanek in nenemno napredovanje kmetijstva. Ob koncu svojega referata na II. plenumu CK KPJ je tovariš Kardelj rekel: 1. Da je že sam pleten plan v smeri mehanizacije predvidel preizkušnje. 2. Da dosedanja preskrba našega kmetijstva za mehanizacijo ne ustreja niti samemu pletenemu planu.

Očitno je, da smo v naši praksi podcenovali tempo socialistične preobrazbe našega kmetijstva, da ga še zdaj podcenujemo. Zato nas čaka velika naloga, da resnem oster, zares revolucionaren, kratki pa tudi sistematičen boj proti manjkom najbolj primitivne minulosti. Prevedeno v jezik inženirjev in tehnikov to pomeni, da moramo pregledati, kaj so v tehnično napredni tujni dosej storili, potem pa prijeti za delo in se lotiti novih, socialističnemu kmetijstvu in socialistični vasi potrebnih konstrukcij.

Prepričan sem, da so tovariši, ki bodo na tem posvetovanju poročali, vložili mnogo truda v proučevanje te problematike in da bo ohodilo to posvetovanje dobre sadove, kakor so uporaba in popopoljšanje konstrukcija strojev, nove metode ter mehanizacija in elektrifikacija našega kmetijstva.

Naši kmetovalci in kmetijstvo imajo dve osnovni nalogi: 1. preskrbeti naše prebivalstvo po mestih in industrijskih predelih ter našo vojsko z živili in 2. preskrbeti našo industrijo s potrebnimi

surovinami. To sta dve veliki nalogi, ki ju je treba izpolnjevati. Kdo naj ti dve nalogi izpolnjuje v bližnji prihodnosti? Izpolnjujejo naj jo vsi naši kmetje, zlasti pa naš socialistični sektor, delovne zadruge, v katerih ne bodo proizvajali na stari način. Ko v vsaki zadrugi, različni po kraju, v katerem je, in po proizvodnji, sestavljajo plan, tedaj zahteva ta plan določen delovni proces. V ta delovni proces je treba vključiti vsaj polprevelavo poljedelskih in živinorejskih proizvodov, tako da ne bomo vozili v industrijska središča po prostornini velikih proizvodov, marveč polizdelke, kar bo zahtevalo tudi manj prevoznih sredstev.

Vprašanje mehanizacije in elektrifikacije kmetijstva je treba torej reševati s potrebno znanstveno in tehnično solidnostjo, ne pa kot stvar posameznikov, nekaterih institutov, tovarn, direktij ali ministrstev. Gre za zelo važno in hkrati zamotano problematiko, ki jo morajo hkrati obravnavati agronomi, strojni inženirji, elektrotehnik, arhitekti in urbanisti. Tu ne gre samo za potrebo sodelovanja med različni ustanovami in strokovjaki raznih strok. Sivar je mnogo globlja in važnejša. Mehanizacija in elektrifikacija kmetijstva ne more biti na posebnih mehanični višini, zlasti ne na ekonomske višini, če rešujemo posamezna vprašanja brez tesne medsebojne povezanosti. Ne mislim, da bomo rešili probleme že jutri, trdim pa, da bi jih morali začeti reševati že včeraj, in prepričan sem, da bomo imeli pri reševanju težave. Naj še tako drži, da znanstvenemu in tehničnemu proučevanju vprašanja mehanizacije in elektrifikacije še zdaleč nismo posvečali tiste pozornosti, ki bi jo zaslužilo, vendar ne moremo reči, da prav nihče nikjer ni mislil na proučevanje teh problemov. Nesreča je samo v tem, da so ustanove, podjetja in posamezniki delali vsak zase, brez medsebojne povezave, brez potrebnega sporazumevanja in torej z nezadostnimi uspehi. To moramo odstraniti.

Druga težava je v tem, da se je doslej zelo majhen del naše tehnične inteligence ukvarjal s temi problemi. Mnogi tehniki in inženirji še vedno odklanjajo ali vsaj omalovažujejo tehnični problem, ki je v zvezi s kmetijstvom. Inženir iz precizne strojne industrije, ki je ponosen na močne, uspešno osvojene stroje in se krčevito bori s tisočinkami milimetra, kaj lahko pride v skušnjavo, da zviška motri preproste in okorne kmetijske stroje. Pravijo, da v tej industriji preciznost ni potrebna. Samo po sebi se razume, da je takšno naziranje tem bolj škodljivo in tem bolj nazadnjaško, ker ga utemljujemo z nekakšnimi dozdevnimi razlikami med prvo in drugo strojno proizvodnjo.

Potem je minister Leskošek poudaril, da bomo s strokovnim delom, z neposrednimi nalogami in praktičnimi uspehi najboljše odgovorili tistim, ki nas že dve leti tako srdito obrekujejo. Zmerjali in obrekovali nas bodo še bolj, ko bodo zvedeli za uspeh našega napredovanja, ker bodo spoznali, da se njihova blokada ni obnesla. Minister Leskošek je končal svoj govor z besedami:

»Delajte dobro in borite se vztrajno, dokler ne boste prišli do natančnih, tehnično pripravljenih sklepov. Ne odnehajte, dokler ne boste prepričani, da ste dali industriji in kmetijstvu vse, kar potrebujeta.«

nično pripravljenih sklepov. Ne odnehajte, dokler ne boste prepričani, da ste dali industriji in kmetijstvu v roke vse potrebščine in vse podatke, ki jih lahko dajejo samo inženirji in drugi tehnični strokovnjaki, kajti to je edina pot, po kateri lahko hodi zdaj zavedna in zares ljudska tehnična inteligenca nove Titove Jugoslavije in ki drži k obrambi neodvisnosti. Za gospodarsko okrepitev naše domovine se resnično bore vsi naši narodi na čelu s Komunistično partijo ter njenim Centralnim komitejem in tovarišem Titom.»

Po govoru tovariša Franca Leskoška so z velikim navdušenjem sprejeli brzojavko, ki so jo udeleženci posvetovanja poslali tovarišu Titu kot voščilo za njegov rojstni dan.

Sledilo je strokovno poročilo podpredsednika Sveta za kmetijstvo in gozdarstvo LR Srbije Branislava Vukosavljeviča o mehanizaciji našega kmetijstva. Poročevalec je govoril najprej o mehanizaciji kmetijstva v stari Jugoslaviji, ki je bila tudi v tem pogledu zelo zaostala, saj je bila med zadnjimi državami v Evropi. Ker ni imela lastne industrije kmetijskih strojev, jih je morala uvažati. Samo leta 1939 je uvozila za 36.894.000 din kmetijskih strojev in orodja.

Tovariši Franc Leskošek, Djuro Salaj in Alija Sirotnanovič izvoljeni za častne člane Društva inženirjev in tehnikov Jugoslavije

Beograd, 26. maja. — Na slavnosti seji Zveze društva inženirjev in tehnikov Jugoslavije, ki je bila v počastitev rojstnega dne maršala Tita, je glavni tajnik arhitekt Bratislav Tomović objavil navzoče, da je zvezna uprava sklenila, da za stalno pomoč, ki jo izkazuje organizaciji inženirjev in tehnikov, ter za službo, ki jih imajo za razvoj naše tehnične vede in prakse, izvoli za častne člane tovariša Franca Leskoška, ministra za težko industrijo FLRJ in predsednika organizacije »Ljudska tehnika«, tovariša Djura Salaja, predsednika Centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije, in tovariša Alijo Sirotnanoviča, rudarja rudnika Breze, pobudnika borbe za visoko delovno storilnost.

Navzoči so ta predlog soglasno potrdili in burno pozdravili.

MINISTRSTVO ZA LJUDSKO ZDRAVSTVO OBJAVLJA:

Resnica o otroški epidemiji v Sloveniji

Iz mnogih predelov sveta javljajo, da je gripa zavela pri odraslih in otrocih večji obseg, tako zlasti v Franciji, Italiji, Avstriji in Angliji. Bolezen napada pri nas zlasti otroke, med njimi pretežno dojenčke. Vsi otroci pa niso enako ogroženi. Pri večjih in močnejših poteka gripe kot lahka bolezen, pri manjših in slabotnejših, zlasti pa rahitčnih, pa je lahko resna.

Tudi pri nas je ugotovljenih nekaj primerov te bolezni. Ni pa nikake posebne »nove bolezni«, nikake »otroške kuge«

Od 31. maja do 7. junija bo

popis, kako smo opravili setev

Pomladanska setev je pri kraju. Po vsej državi so se delovni ljudje na vasi vztrajno borili za izvedbo te velike in za vse naše gospodarstvo zelo važne naloge. Ogromna večina delovnih kmetov je s pravočasno in vestno setvijo ponovno dala svoj delež h graditvi socializma v naši državi. Delovni ljudje na vasi razumejo borbo za izvršitev pletenega plana na vseh področjih našega gospodarstva: pravilni ukrepi našega partijskega in državnega vodstva tako glede proizvodnje kakor urejanja obveznosti kmetov nasproti državi, zlasti z novim načinom odkupa, so jih prepričali, da je naša glavna naloga čim višje dvigniti proizvodnjo, za kar je seveda v kmetijstvu eden najvažnejših pogojev — pravočasno in vsestransko pravilno izvedena setev.

Popis izvršene setve od 31. maja do 7. junija bo točno pokazal, s kakšnim uspehom smo izvršili načrt jesenske in pomladanske setve, opozoril pa nas bo tudi na napake in pomanjkljivosti, ki smo jih zagrešili in jih v bodoče ne bomo smeli več ponavljati. Podatki popisa izvršene setve na privatnem sektorju bodo zelo dobro služili za nadaljnje ukrepe v kmetijstvu, zlasti za pravilno odmero obveznosti posameznih gospodarstev do države. Odkriti moramo še zadnje površine, ki iz kakršnih koli razlogov niso bile zajete v dosedajni evidenci, ali pa so morda ostale celo neobdelane.

Kmetjel Zadrudniki Kmetijski delavci! Kakor ste bili v izvajanju setvenega načrta pripravljani premojati vse napore, s čimer ste pokazali neomajno predanost svoji socialistični domovini, tako storite tudi med popisom svojo dolžnost in podprite delo ljudskih odborov, ki bodo z vašim sodelovanjem najlažje in najtočneje izvedli setveni popis.

Ljudski odbori! Od vas je odvisno, da bo na vašem področju točno izveden in pravočasno zaključen popis. Navodila, ki ste jih dobili, izvedite z največjo doslednostjo. Za dobro izvedbo popisa izvršene setve so

potrebne temeljite organizacijske priprave ob sodelovanju članov izvršilnih ljudskih odborov in vodilnih predstavnikov množičnih organizacij. Uspehi moramo, da bodo vsi delovni ljudje na vasi z vso resnostjo sodelovali pri zbiranju in dajanju resničnih podatkov, ker bo to v korist njim samim, ljudskim odborom pa bo v veliki meri olajšalo izvrševanje bodočih gospodarskih nalog. Setveni aktivni naj pri popisu ponovno dokažejo, da so kos svoji nalogi!

Množične organizacije! Stevilno in uspešno izvršene gospodarske akcije, za izvedbo katerih so se borili desetstiči naših ljudi, dokazujejo, kakšna sila je v naših množičnih organizacijah, ki jih usmerja naša Partija. Tudi tokrat, ko gre za ugotovitev izvedbe ene najvažnejših kmetijskih akcij, to je setve, je naloga vseh frontnih organizacij na vasi, da čim bolj razgibajo in zainteresirajo za sodelovanje pri popisu kar največ ljudi.

Popis bo ponovno izpričal, da naši delovni kmetje vlagajo ves svoj trud v izvrševanje kmetijskega proizvodnega načrta, hkrati pa bo pomenil tudi udarec po tistih maloštevilnih spekulantih in izkoriščevalcih, ki bi radi morda z zaviranjem proizvodnega plana in utajevanjem setvenih površin škodovali skupnosti.

Ne sme se zgoditi, da bi bil med našimi kmeti kdo, ki mu ne bi razložili velikega pomena, ki ga ima za nas dvig kmetijske proizvodnje. Tako bodo naši delovni ljudje na vasi kot en sam borbeni kolektiv čutili in tudi temeljito razumeli, da je borba za večjo proizvodnjo v času splošnih naporov za zgraditev socializma v naši državi ena naših osnovnih nalog.

Od čim uspešnejšega popisa, kako je bila izvršena pomladanska setev, je v veliki meri odvisno nadaljnje izvajanje proizvodnega načrta v kmetijstvu. Zato vložimo vse sile za njegovo pravočasno in točno izvedbo!

Republički setveni aktiv.

Nedeljski pregled krompirišč mora odkriti sleherno okužbo

Jutrišnji dan pomeni v nadaljnji borbi proti koloradskemu hrošču važno prelomnico. Množični pregled, ki bo ta dan po vsej Sloveniji, mora zajeti sleherno še tako majhno njivo, posejano s krompirjem. Odkriti moramo vse okužbe, ki jih dosedaj s kvalitetno slabimi pregledi nismo uspeli. Dosedanje izkušnje nam kažejo, da koloradskega hrošča lahko uničimo, če pravočasno odkrijemo vsa njegova nahajališča. Zato je tudi naša glavna naloga odkriti jutri sleherno nahajališče koloradarja ter vse odkrite o-

kužbe temeljito zaprati s kemičnimi sredstvi.

V naši republici imamo sedaj tri večje sektorje, ki so močno okuženi po koloradskem hrošču, to je Krško polje, Ptuško polje ter področje OLO Gorica. Prva dva sektorja lahko v letošnjem letu popolnoma likvidiramo, če bomo seveda temeljito izvajali dvodneвне pregledne okuženih parcel ter kvalitetne množične pregledne. Na okuženem področju OLO Gorica moramo odkriti vse okužbe, jih uničiti ter redno pregledovati krompirišča, ker je stalno nevarnost preletovanja koloradskega hrošča iz okužene Italije.

Z ozirom na ta dejstva mora biti 28. maja vseljuidski pohod proti koloradskemu hrošču.

Ministrstvo za kmetijstvo LRS.

Člani sindikalnih organizacij v Savinjski dolini pomagajo pri delu v hmeljiščih

Sajenje hmelja se te dni zaključuje. Zadruga in ekonomije so svoje obveznosti v glavnem že izpolnile. Je pa še nekaj predelov, kjer hmeljevske še niso postavljene in bo treba pohiteti, kajti hmelj že raste in potrebuje opore. Zato so kmetovalcem in zadrugam priskočili na pomoč tudi člani sindikalnih organizacij v vseh krajih Savinjske doline, pa tudi skupine JA eo se pridružile njihovega delu. Tako so člani sindikalnih organizacij na Polzeli, in to predvsem člani krajevnih in invalidskih podjetij ter Tovarne nogavic, postavili nad 150.000 hmeljev. Povprečno je dnevno delalo po 30 članov sindikalnih organizacij. Dobro so se izkazali tudi člani sindikalnih organizacij v Zalcu. Člani sindikalne organizacije tovarne Juteks so pomagali KDZ »Hmeljar« pri odkupu hmelja in postavljanju hmeljev. V tej zadruzi so odkopali 7200 sadik, v arjevski zadrugi pa 3000 sadik. V KDZ Vrbje pa so postavili 4200 hmeljev ter posadili 51 arov krompirja. Delavci in nameščenci okrajnega kovinskega podjetja v Zalcu so v žalski zadrugi postavili 10.000 hmeljev, v vrbenški pa 4280 hmeljev ter pri tem opravili 424 prostovoljnih delovnih ur. Člani sindikalne podružnice opekarne na Ložnici pa so KDZ Vrbje in Velika Pirešica postavili 8000 hmeljev ter pri tem opravili 160 prostovoljnih delovnih ur. V zadrugi »Hmeljar« pa so v 6 urah odkopali 200 hmeljskih sadik.

Na ta način so člani sindikalnih podružnic veliko pripomogli, da je bil hmelj pravočasno obdelan ter so bile postavljene hmeljevske. S tem so pomagali rešiti veliko in važno gospodarsko nalogo Savinjske doline.

Ivica.

Prva medfakultetna konferenca zastopnikov agronomskih in gozdarskih fakultet

Na agronomski fakulteti v Zemunu se je včeraj začela prva medfakultetna konferenca zastopnikov vseh agronomskih in gozdarskih fakultet v naši državi. Konferenci prisostvujejo tudi predsednik Sveta za kmetijstvo Mijalko Todorovič, zastopniki Sveta za znanost in kulturo in zastopniki republikanskih ministrstev za kmetijstvo.

Referat »O liku agronoma našega socialističnega gospodarstva« je imel ing. Milutin Ivanović, ki je poudaril, da je treba na tej konferenci vzpostaviti učni program fakultet z razvojem našega kmetijstva in njegovimi potrebami. Zatem je imel referat o učnem načrtu agronomskih fakultet dr. Zivojin Tesić, referat o študentski praksi pa dr. Nikola Ružinić.

Ljubljana, dne 26. maja 1950.

Posvetila se je vzgoji najmlajših na svojem terenu

Tovarišica Milka Šmislova ima sedaj 57 let. Vse njeno življenje je polno skrbi za mladino, vedno je imela odprte roke za revne dijake, katerim je nudila vso možno pomoč. S ponosom se spominja nanje, saj so danes graditelji socializma.

Na I. terenu II. rajona se je Milka posvetila najmlajšim. Ko sem jo vprašala, zakaj se je ogrela za cibibančke, ni je začela pripovedovati: »Leta in okupacija so mi vzeli zdravje, zato se nisem mogla uvrstiti med žene, ki s prostovoljnim delom pomagajo graditi našo domovino. Naše veliko delo in uspehi so me vzbudili, da sem začela iskati, kako bi tudi jaz prispevala čim večji delež k graditvi socializma. Od začetka nisem mnogo upala na uspeh, toda ob prvi akciji pionirjev ob »Tednu prostovoljnega dela« se je izkazalo, da sem pravilno prišla za delo.«

Sprva je tovarišica Milka zbrala okoli sebe le pionirje iz svoje soseščine, toda z vsako akcijo je število članov odreda narasčalo. Razdelila jih je na odred

cibibanov, pomladkarjev in pionirjev, vsi pa skupaj rešujejo naloge.

Mali Radanček je komandant. Slavica je namestnica in administratorka. Tedensko pošilja poročila o delu. Imeli so plezum, imajo pa tudi redno delovne sestanke, na katerih funkcionarji poročajo o svojem delu. Prve dni dela odreda so kaj radi drug drugega tožarili. Vsak je hotel biti prvi. Tovarišica Milka jim je na sestankih pojasnjevala, kakšni morajo biti odnosi med njimi, govorila jim je o tovarištvu in disciplini. In danes v diskusiji ni več tožarjenja, začel so s pravilno kritiko. Tovarišica Milka ima vse enako rada, tako Radančka, Slavico, živahno svetlologo Inge in najmlajšega med njimi — Bojančka.

V preteklem letu so se pionirji in cibibančki udeleževali v akcijah prostovoljnega dela na terenu. Poleg tega pa so še izdelovali za svojo pionirsko razstavo razne igračke in ročna dela. Razstava je uspela in je bila dokaj dobro

obiskana, kar jim je dalo še več volje do dela.

Letos so dobili svoj vrt, ki meri 400 kv. metrov, ali »ekonomijo«, kakor ji pravijo cibibančki. Na njej so zasadili vse vrste zelenjav in naredili cvetlične gredice. Vse delo na ekonomiji opravljajo sami, tako se najlepše seznanjajo z rastjo in pridelavo zelenjave. Zelenjavo in cvetje bodo cibibani prodajali na trgu, denar shranjevali v poštni hranilnici. V jeseni pa si bodo kupili razne igračke in knjige za svojo sobo, ki si jo bodo do zime uredili. Z »ekonomijo« imajo veliko veselje. Če tu in tam kakšnen dan ne delajo na vrtu, pa se posvetujejo s svojo tovarišico Milko, kdaj bodo to ali ono stvar zasadili, okopali, in ona jim mora o vseh teh važnih stvareh svetovati. Na zadnjem delovnem sestanku so govorili, kako bodo razdelili delo na »ekonomiji« med počitnicami, ko bo pač večina pionirjev odšla v počitniške domove. Sklenili so, da bodo ta čas cibibani bolj pridno delali.

Malčki, ki jih vodi tovarišica Milka, imajo vsak mesec izlete v bližnje zadruge. Obiskali so že Lackovo zadruge, ob rojstnem dnevu maršala Tita zadruge Zrnkovci, ogledali si bodo med drugim gozdno drevesnico v Radvanju in obiskali Dečji dom v Sivnici.

Komandant Rado je v aprilu praznoval svoj 14. rojstni dan, kar pomeni, da je iz pionirja zrastle v mladina. Za ta dan so mu malčki pripravili še posebno svečanost. Skupno so mu prišli čestitat, prinesli so mu cvetja, kot nagrado za delo v pionirski organizaciji pa je prejel knjigo in album. Rado tega ni pričakoval, zato mu bo ta dan ostal vedno v spominu. S tem pa, da je Rado postal mladinec, se ni ločil od svojih cibibanov in pionirjev. Obljubil jim je, da bo še naprej delal med njimi in jih vodil.

Tovarišica Milka vzorno vzgaja cibibane in pionirje na svojem terenu. Polna je potrpežljivosti, njen trud pa ji vračajo z ljubeznijo. Z njimi je vedno nasmehana, veseli se vsakega njihovega uspeha in ponosna je nanje.

Tako pomaga tovarišica Milka vzgajati novi rod — B. P.

Pionirji pri delu na svoji »ekonomiji«

